

Ma.akpunten van Ma.ak tafel 3.1 Evenwichtiger verdeling innovatiegeld

olv Jacqueline Cramer, Jasper Etten en Pauline Westendorp

Datum tafel: 28 mei 2019. Lloyd Hotel.

Inleiding

In dit document wordt het vraagstuk over 'een evenwichtiger verdeling van gelden voor versnelling van de energietransitie' uitgediept. Deze Ma.aktafel draagt bij aan het Maatschappelijk Akkoord tussen gemeenschap, markt en overheid van 28 september 2019. Het doel van het Maatschappelijk Akkoord is Amsterdammers beter in staat stellen samen een inclusieve, gezonde, eerlijke en initiatiefrijke stad te maken.

Samenvatting

Ma.ak thema	3.1 Evenwichtiger verdeling innovatiegeld – financiering energie-innovatie
Kwestie	Amsterdam is veel sneller over op schone energie als vernieuwende partijen ¹ ook toegang hebben tot 'de gelden'. Opdat ook de (kennis vanuit de) gemeenschap onderdeel is van innovatie. Drie soorten initiatieven die nu niet of nauwelijks in het systeem passen: a. startende koplopersinitiatieven b. geïntegreerde gebiedsinitiatieven die grootschalig experimenten starten c. verbindende organisaties
Oplossing	20% van elk budget bedoeld om een transitie te versnellen gaat naar de gemeenschap die samen beslist wie - laagdrempelig - de gelden krijgt
Ma.ak punt	20% van het klimaat- en duurzaamheidsfonds wordt 28 september 2019 overgedragen aan gekozen vertegenwoordigers van de gemeenschap uit de 6 zuilen van de Amsterdamse Aanpak.
Succes	<ul style="list-style-type: none">- Als er een goede naam is voor 'de gelden'.- Als er 6 gekozen vertegenwoordigers van de 6 zuilen zijn op 28 september 2019, die samen 'de gelden' gaan beheren.- Als op 28 september 2019 20% van het klimaat- en duurzaamheidsfonds wordt overgedragen aan de Amsterdamse Aanpak gemeenschap.- Als alle vernieuwers in Amsterdam voor 31 december 2019 weten van deze 'gelden'.- Als er meer startende koplopersinitiatieven bij zijn gekomen

Voorgeschiedenis

- 2010 Minister Jacqueline Cramer schrijft het 'Innovatieprogramma Klimaatneutrale Steden' uit. Inspanningsverplichting, geen resultaatsverplichting. (Falen is ook leren). 5 miljoen euro gaat over naar ruim 10 innovatieprojecten in het hele land, soms op

¹ Vernieuwende partijen zijn bijvoorbeeld gebiedsinitiatieven, gebiedscoöperaties, bewonersinitiatieven, stadmakers, maatschappelijke organisaties, De Zwijger, Waag, 02025, energiecoöperaties, etc.

rekening van de gemeente (Amsterdam- Wij krijgen Kippen), soms worden de gelden direct overgeboekt naar private initiatieven (Lochem Energie).

- 2016 Amsterdamse Aanpak: Amsterdam was in 2016 'iCapital', de innovatiehoofdstad van Europa, vanwege The Amsterdam Approach - een sterk ecosysteem van gemeente, bedrijfsleven, maatschappelijke organisaties, burgers en kennisinstellingen die samen problemen in de stad signaleren en aanpakken
- december 2017: de koploperondersteuners van het netwerk 02025 worden door de gemeente gevraagd een plan in te dienen om de koplopers in de energietransitie te versterken
- maart 2018: Raadsbrede steun van alle lijsttrekkers van de politieke partijen voor het manifest Wij Maken de Stad: een Maatschappelijk Akkoord voor Amsterdam van Waag Society, De Zwijger, Kennisland en o.a. Jasper Etten, Nies Medema en Floor Ziegler e.v.a.
- 24 april 2018: Brief² aan de coalitie in Amsterdam, namens o.a. Herman Wijffels en Jacqueline Cramer met daarin deze punten:
 - Extreme regenbuien in de Rivierenbuurt, kanovaren in de Jan Eef, tropische warmte tussen de stenen in de stad, vluchtelingen op de stoep in Amsterdam. We merken de gevolgen van klimaatverandering. En buiten de stadsgrenzen staan grote delen van de wereld 'in brand'. Extreme droogte en overstromingen. Steeds meer mensen, ook in Amsterdam, beseffen dat we nu iets moeten doen.
 - We richten het samenwerkingsproces in via kleine en grote stadmakers die gewoon begonnen zijn in één van de 99 wijken in Amsterdam. Op het gebied van energie gaan we niet zomaar en vrijblijvend een paar experimenten doen met vernieuwende politieke sociale samenwerking op het gebied van energie maar we gaan dit grootschalig organisch organiseren. We zetten vol in om de klimaatcrisis af te wenden en de kansen te pakken.
 - Op naar een 'staat van mobilisatie'. Hiervoor wordt een substantieel percentage van het vrij besteedbare deel van de gemeentebegroting vrijgemaakt. Voor het project in het energiedomein, bijvoorbeeld genaamd '02025, Amsterdam koploper schone energie' waarin drie wijken volledig aardgasvrij zijn in 2022, wordt €180 miljoen investeringsgeld vrijgemaakt bij (pensioen)fondsen en €20 miljoen procesgeld. Binnen deze bestuursperiode worden ook 21 andere wijken begeleid bij het aardgasvrij worden, de overige 75 wijken hebben een uitgewerkt plan van aanpak opdat ze kunnen starten in 2022.
 - De gelden voor vernieuwers in het energiedomein staan op de rekening van de gemeente en wordt beheerd door mensen van het kaliber Jacqueline Cramer en Herman Wijffels. Hierdoor wordt het geld verantwoordelijk besteed aan energievernieuwers, verspreid over alle 99 wijken in de stad. Niet top down, niet bottum up, samen vooruit!
- Mei 2018. Coalitieakkoord. Voor de ambities op het gebied van verduurzaming en aardgasvrij wordt €150 miljoen 'uitgenomen uit het Vereveningsfonds'.³

² brief 24 april 2019 aan coalitie GroenLinks, D66, PvdA en SP

<https://drive.google.com/drive/u/0/folders/1rXeE65DRLJiSTvZaZHFIjOiy7Yp2term>

³ <https://www.amsterdam.nl/bestuur-organisatie/volg-beleid/coalitieakkoord-2018/> en een samenvatting op

<https://02025.nl/bericht/23086/uit-het-coalitieakkoord-van-de-gemeente-amsterdam-2018---2022>

- 5 december 2018: Rapport Rekenkamer Amsterdam: versimpel de regels voor subsidie voor maatschappelijke initiatieven. De helft van de subsidieaanvragers geeft aan dat de inspanning van het verkrijgen van de subsidie hoger was dan wat het opleverde. Er waren in 2017 ruim 1500 initiatieven die gemiddeld €2.000 kregen.
- 5 februari 2019. Brief van 02025 aan Raad waarin wordt gevraagd 20% van de €150 miljoen beschikbaar te stellen voor maatschappelijke initiatieven.
- 2018: Anne Stijkel uit Zuidoost kreeg 5.000 euro subsidie voor (circulair) projectvoorbereiding voor schoongas uit het riool. Daar heeft ze 5 maanden van geleefd en partners gezocht. Vervolgens vroeg ze de 150.000 euro gebiedsgerichte subsidie aan.
- 2018: Jacqueline Cramer besteedt vrijwillig een fulltime maand (160 uur) aan zonnepanelen op haar VvE, "burgerinitiatief hoeft niet altijd betaald te worden".
- 7 februari 2019 de gemeenteraad hoort het bedrag van €150 miljoen uit het Klimaatfonds op naar €175 miljoen (door het niet-revolverend inzetten van €25 miljoen uit de reserve Duurzaamheidsfonds voor een aanvullende versnelling van de transitie naar een klimaatneutrale en aardgasvrije stad.)
- Het project Stadionbuurt Koploper Schone Energie wil begin 2019 met een sociale scan starten, dan een rechtspersoon oprichten en vervolgens voor eind 2019 de technische en financiële scan afgerond hebben. Daarvoor zijn 3 regelingen mogelijk.
 Projectvoorbereiding (max 15.000 euro). De aanvrager mag geen uren begroten.
 Gebiedsgerichte aanpak (max 150.000 euro). Nodig: een rechtspersoon met aantoonbare binding.
 Maatschappelijk Initiatief Zuid. Gaat om 15.000 euro in het eerste jaar.
 De gebiedsgerichte aanpak, die in februari 2019 openging, was in 1 dag overtekend. Er was €0,5 miljoen voor beschikbaar. De (informele) aanvraag van Stadionbuurt werd niet behandeld. Conclusie, Stadionschinkelbuurt staat in juni 2019 nog stil.
- 1 maart 2019: het antwoord -op het verzoek eind december 2017 aan het netwerk van 02025 hoe de koploperaanpak te versnellen, waar direct na de kerstvakantie in januari 2018 weken een offerte op terugkwam - komt in de vorm van een Europese aanbesteding. De conclusie van 02025: hieraan kan een "Klein Bedrijf" niet zelfstandig mee doen. Partners uit het groot bedrijf zijn nodig voor een Europees traject.
- mei 2019: twee koploperinitiatieven WG terrein en Slim Gaasperdam hebben €150.000 subsidie uit de gebiedsgerichte subsidie toegezegd gekregen
- mei 2019: stadsdeel Zuidoost presenteert de oprichting van een stichting die gelden gaat beheren voor Zuidoost per 1 augustus 2019.

Actielijst 28 mei 2019

- Analyse
 - Welke 175 initiatieven zijn er van koplopers, in welke fase zitten ze? Wat hebben ze nodig?
 - Wat gaat er wel heel goed bij huidige subsidies en opdrachtverstrekking?
 - Diepte interview met stuk of 7 pioniers zoals Anne Stijkel (300 uur €5000) e.a.
 - Waar vallen de gaten?
 - Is de weg nu bijvoorbeeld ook zichtbaar voor 'Chalid uit Nieuw West'?
 - Welk bedrag zouden we kunnen begroten om deze 175 projecten te laten slagen?

Benodigde gelden per fase per initiatief

minimaal €30.000.000				bouwfase		
€150.000			teamfase			
€15.000		scanfase				
€500	ideefase					
pm					feestfase	beheerfase

Teamfase: stel er zijn 20 initiatieven in de teamfase, dan is daar 3 miljoen euro per jaar voor nodig (150.000 per initiatief per jaar).

Bouwfase: het investeringsbedrag van €30.000.000 per project is gebaseerd op 3000 adressen, ongeveer €10.000 per adres. Dit wordt gefinancierd door banken, pensioenfondsen, etc. Dit is geen issue, het project is dan 'haalbaar'.

- Ontwerp en oprichting:
 - nieuw governance model voor de stad:
 - we krijgen mandaat en geld. De legitimering is achteraf.
 - een stichting a la Coforce of een Cooperatieve Vereniging?
 - Juridische analyse, dat het klopt met alle regels
- Politieke besluitvorming
 - het bestuur overtuigen dat als ze echt verandering willen, dat er dan radicale gedurfde keuzes gemaakt moeten worden
 - Jasper Etten spreekt Rutger Groot Wassink 5 juni, dan vraagt hij of deze vraag (20% van het budget van 175 miljoen gaat naar vernieuwers) al in de gemeenteraad behandeld kan zijn voor 28 september 2019
 - Jasper: op agenda gemeenteraad krijgen - 9 juli is er college vergadering
 - Jacqueline Cramer wil Marieke van Doorninck en Rutger Groot Wassink brieven, samen met Herman Wijffels en een paar anderen van deze aanwezigen.
- Communicatie:
 - Hoe krijgen we meer initiatiefnemers?
 - Hoe krijgen we de gemeente zover dat ze zich afvragen: hoe benutten we de kracht van de bewoners ipv 'hoe benut ik de bewoners'?
- Woordenlijst en nieuwe taal:
 - gebiedsontsluiters ipv usual suspects
 - een goed woord voor 'gelden', iets met schone energie erin